אוצר מדרשים — אותיות גדולות

אותיות גדולות

[שם דף כ"ב ע"א]

א') אדם שת אנוש (דהי"א א') א' גדולה מפני שהוא ראש ליצורים.

ב') בי"ת של בראשית גדולה שהוא קודם לכל המקרא.

ג') והתגלח גימ"ל גדולה, לפי שאותו גלוח היה בטהרה,

ד') דל"ת של אחד (דברים ו' ד') גדולה, מכאן אמרו חכמים שצריך להאריך בד' של אחד.

ה) הל־ה' תגמלו זאת בהאזינו ה' גדולה, לפי שהיא כשתי תיבות ואי אפשר להיות תיבה בלא חברתה (ולכן הה"א גדולה שתהא נראה כתיבה מיוחדת ובאמת היא תיבה אחת עם לה').

ו') וי"ו דגחון (ויקרא י"א מ"ב) גדולה, שכל נחש ונחש נארר בו' קללות.

ז') זי"ן דויזתא (אסתר ט' ט') גדולה לפי שכולם מתו בנשימה אחת (עי' מגילה ט"ז:). י"א שהוא ז' הכזונה (בראשית ל"ד ל"א), וי"א זכרו תורת משה עבדי (מלאכי ג' כ"ב).

ח') חור כרפס ותכלת (אסתר א' ו') – ח' גדולה, חור היה במקדש ולא ימצא כמוהו בעולם, וי"א ח' של חכלילי (בראשית מ"ט י"ב), וי"א ח' ויחי יעקב (שם מ"ז כ"ח).

ט') טוב שם (קהלת ד א') ט' גדולה. וכן יסר מעלי שבטו (איוב ט' ל"ד) שלא היתה כמכת איוב.

י') יגדל נא כח (במדבר י"ד י"ז) – יו"ד גדולה, לפי שמגדל כחו על כל באי העולם.

כ') וכנה (תהלים פ' ט"ז) כ' גדולה, לפי ששבעים שמות נקראו ישראל כהוי"ה ונקראו כנה להוסיף עליהם [כנוי].

ל') וישליכם (פ' נצבים) – למ"ד גדולה, שלא השלכת אותם אלא לפי שעה.

מ') מ"ם דמשלי (א').

נ') נוצר חסד (פ' כי תשא) – נו"ן גדולה.

ן') ויקרב משה את משפטן (במדבר כ"ז ה') – ן' גדולה, לפי שאמר משה והדבר אשר יקשה מכם תקריבון אלי ושמעתיו (דברים א' י"ז), אמר הקב"ה, אליך ולא אלי בתמיה?! חייך אני מעלים ממך דבר שהנשים יודעות כן, שנאמר כן בנות צלפחד דוברות (במדבר כ"ז ז').

ס') סוף דבר בקהלת (י"ב י"ג) – ס' גדולה, שהשביע הקב"ה השמים והארץ לגלות כל העשוי בהם.

ע') עיי"ן של שמע (דברים ו' ד') גדולה, מכאן אמרו ז"ל הקורא שמע ולא השמיע לאזנו יצא.

פ') פ"א דשפרפרא תנינא גדולה, שלא נהג כמנהג המלכים שדרכם לעמוד בג' שעות (עי' רש"י לדניאל ו' כ'.).

ף') ובהעטיף הצאן (פ' ויצא) – ף' גדולה.

צ') צפו עורים (ישעיה נ"ו י') צ' גדולה, לפי שאינם עורים ממש אלא טעות והוא עומד בשחר ועינים להם ולא יראו, וכן כי טח מראות עיניהם (שם מ"ד י"ח). י"א ועשית ציץ (שמות ב"ה ל"ו) – צ' גדולה.

ק') ודרור קן לה (תהלים פ"ד) – ק' גדולה, לפי שאין תקומה למפלתן, וי"א קולה כנחש ילך (ירמיה מ"ו כ"ב) – ק' גדולה.

ר') לאל אחר – ר' גדולה, לפי שאין תקומה לעובדי ע"ז, וי"א ר' ראשית דרם – גדולה.

ש') שיר השירים – שי"ן קדמאה גדולה לפי שעשרה שירות שנאמרו בעולם זה נבחר.

ת') ותכתב אסתר, קדמאה גדולה לפי שאמרה כתבוני לדורות (עי' מגילה ז'., ע' אוצר ישראל ערך אותיות גדולות וקטנות).

<תמו אותיות גדולות>